

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly under the
auspices of The Winnipeg Trades
and Labor Council
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription \$4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
видаються для робочого люду —
видаються для рази в тиждень
законом Вініпегської Ремісничо-
Робітничої Ради.
Передплата \$4.00 на рік.
Редакція за оголошення не відповідає.

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

УТОПІЯ І ДІСНІСТЬ.

"Всесвітня революція — це є утопія, фантазія мрійників, шкідлива вигадка фантавекстремістів". Так говорили колись у Росії й на Україні всі "тверезі", "державні" люди; так говорять ще й тепер усі ті, для яких революція, дійсно, є шкідлива, для яких вона несе знищення їхніх економічних, соціальних і всіх інших привілеїв.

На підставі цих "тверезих" тверджень українська дрібнобуржуазна демократія майже всю революцію бабралась у ковбани контрреволюції, більше двох років служачи панові капіталу, панові ладі тих класів, які були, є й будуть найзаклятішими ворогами національних стремлень нації самої української дрібнобуржуазії.

Керуючись сією "тверезою", українські "соціалісти" весь час орієнтувались і тепер орієнтують ся на буржуазію Заходу, на перемогу реакції й контрреволюції й валюють ся в ножах соціальних бандитів, грабіжників і насильників над працюючими класами всього світу, випрохуючи в них помочи проти свого пролетаріату й селянства й добуваючись признання своїх ганебних контрреволюційних заслуг.

На сій же орієнтації росте жагуче бажання українських підпаників, ляхових капіталів, сієї дрібнобуржуазії швидше "вийти в люди", стати великою буржуазією. Ріжні бунів і теперішні міністри, урядовці, отамани, посли і всілякі члени місій та комісій, "розпредавши" між собою ті міліярди народних грошей, які були в панованні отаманщини, тепер страшенно, закопотовано, натхнено працюють над створенням із себе української буржуазії, — справжньої, поважної, череватої, жорстокої буржуазії "як у людей", з своїми власними банками, акціями, підприємствами, визиском і пригнобленням своїх власних "німких рабів".

Для сєї "патріотичної" мети їде тепер горючкова консолідація всіх капіталів, що мають ся на руках отих "патріотів-діячів". Ся "твереза" ідея служить найкращою підваляю до будовання "національної єдності", для "єдиного фронту". Соціалдемократи зворушливо еднаються з націоналдемократом, з гетьманцями й в пориві патріотизму дружно, спільно, єдиним фронтом, скуповують акції галицьких нафтяних підприємств, закладають свої фабрики, купують великі будинки. "Творімо свою буржуазію!" — стоїть палкий, натхнений клич на сьому "єдиному фронті". "Ратуймо Україну від насильників-комуністів". О вони — страшенні патріоти, сі збірці капіталів, вони — надзвичайно тверезі "реальні політики", вони горять іротики й в роги всяких таких "утопій" "фантазій", як всесвітня революція, як знищення паразитів і зладів, як соціалістичний устрій громадянства, де кожний повинен працювати, де не може бути ні націоналдемократичних, ні соціалдемократичних грабінничих акцій.

Але така лиха доля сих запізнаних ерзац-капіталістів, що не доведеть ся їм вивести "в люди" Неньку-Україну, не доведеть ся їм створити "творчу" класу буржуазію. Всі оті наскрадені, наспекуювані, розграбовані міліони народних гро-

ший у руках сих людей — єдійсо, утопія, фантастика. І не тільки через те, що процес створення цілої класи є справа поколінь, а через те, що навіть уже давно сформовані, дозрілі й насмоктані буржуазні класи всього світа стоять на порозі своєї загибелі.

Даремно наші ерзац-капіталісти силкують ся відіпхнути від нафтяного жолоба польську буржуазію; даремно варшавські поршівці й петлюрівці лижуть ноги польської шляхти й покійно витирають ся від плювок, сподіючись за се дістати від неї змогу добратись до України. Даремно сі поршівці на своїй конференції в Варшаві під захистом польських жандармів постановляють: "негаймо відіклякня совітського уряду" і "визнання теперішнього демократичного уряду". Польська шляхта, яка має бути опорою тих постановів, є першою кандидаткою на ешафот революції.

Даремно недобитки українського міщанства й контрреволюції закладають ріжні "Союзи української державності", "Національні Ради", "передпарламенти" і тому подібні хирляві, жалюгідні, сляніні інституції. Даремно з ними повзуть до трону антантського капіталу, балаючи "визнати" їх і дати помочи проти своїх працюючих класів, які слухають ся "фантастів-комуністів". Даремно: трон антантського капіталу сам готов прохати у самого пекла підпори й помочи проти своїх власних "фантастів".

І даремно ріжні "соціалістичні" ідеологи сєї збірної недобитої контрреволюції сподівають ся, що трон капіталу впаде не раптово, а тихенько, лагідненько, в "культурних" формах і не відразу, а помаленьку, як цукор розтаючи в тепленькій водичці опортунізму, так що наші "національні герої" ще матимуть час на свою "творчу, будівничу роботу". Ні, й сей трон упаде так само, як падають усі трони, упаде з великим грохотом, упаде під неслухотливими ударами "фантаста"-пролетаріату й упаде в таких формах, в яких вимагатиме боротьба класів не на жите, а на смерть.

І дійсно: яка цих, безглузда фантазія сих маленьких людей гадати, що вони, імені оші хабарники, спекулянти, біржеві агенти, казнокради, отсі задріпані в болоті всяких контрреволюційних орієнтацій "дипломати", замурають по вуха в сервілістичних синах "міністри", закриваючи кровю своїх правдолюбів отаманів, що імені вони змогут мати коли небузь змогу загнущати свої революційні, розбурхані, усвідомлені працюючі класи й повести свою державну роботу". Яка смішна утопія сих зладікуватих підпаників реакції: спинити кур'єрський поїзд революції, тримаючись за поділ мантиї антант і виставляючи свої загибелі, скорочені страшно палці на перепону йому.

Дурні фантасти: реальна, жива, весело-жорстока й немилосердно-рішуча дійсність знесе се й розтопче всі утопія-трони, всю фантастику підпаників, всі капіталістичні й ерзац-капіталістичні мрії про односторонню загибелі, про "єдині фронти".

Бо єдина жива, реальна дійсність теперішнього часу є Велика Всесвітня Революція. Єдина, немінуча, необхідна дійсність недалекого майбутнього є перемога Революції. Все-ж, що пробує відвернути се немінучість, є, во-істину, злочинна й дурна утопія, безнадійна фантастика.

(Нова Доба.)

17 днів без їди.

Буковинська "Воля Народна" доносить: Дня 12. лютого знайдено 56-літнього Василя Мигальюка в знеможеному в наслідках голоду стані в темній закутні одного з броварів. Коли привезли його до шпиталю, ослаблений голодом сказав, що вже 17 днів жив одним тільки снігом.

Що дієть ся на території буршої петлюрівської "республіки".

Скертонська "Народна Воля" 10. лютого подає з своєї кореспонденції свідоцтво про положення на території, яку контролював Петлюра:

Перед двома днями з Букарешту приїхав урядник міщ. фінансів, котрого міністер Мартос посилав як кур'єра. Він був під Могилевим на правім боці Дністра, а проти нього на лівім березі був секретар Мазепи. Одного й другого Румун не пускали зійтись на котрімсь одним березі, але якийсь зіхался і обмінявся відомостями. Отже в районі Могилів-Ямпіль-Ольгитів (на Дністрівім побережжю) фактично нема нікого: ні "Українців" ні "большевиць". Ходять там банди розбішак, грабують ко-го заподадуть і роблять неможливою всяку комунікацію. Там же гніздо всяких пошесть. Невдавно там дійсно було військо Омеляновича Паленка, але тепер воно вже під Уманею. Большевики з сям військом не бють ся, але своїми маневрами змушують його йти туди, куди їм хочеть ся. Так були загнані його перед тим під Одесу (в самій Одесі воно не було ніколи). Звідти змусили перейти під Могилів, а тепер під Умань. Мазепа блукає по Поділля пішки або фірою, скаржить ся, що банди перешкоджають йому в рухах. Все хоче добратись нібито до війська, але з ним же ні разу не був після того як поїхав зпід Лубара на початку грудня. Коло Мазепи з його уряду нема нікого: Безпалко сидить в Варшаві, звідки Польки його не пускають за кордон на захід, куди він хотів би вийти. Красний, міністер до єврейських справ, пробуває в Бердичеві, соціалістично-революційний Шрамченко і Черкаський же поїхали з Мазепою з Винниці, (мабуть зістались там, щоб звязатись з лівими соц.-революціонерами "боротьбістами", що працюють в окупованій большевиками Україні).

До Букарешту приїхав Шаповал, що був висланий з Варшави для формування армії для Петлюри (алярим Галичанин відказався з приводу того, що на окуповану Полькою територію мають бути послані Галичани з Чехії — для формування проти большевиць).

З Відня Макарченко (член дирекції) і Мартос збирають ся вислати до Шаповала військо майно українське, якесть у Відні. Мартос і інші соц.-демократи (праві) орієнтують ся на Польщу й Румунію для боротьби з большевиками.

Петлюра боїть ся їхати на Україну.

З Варшави пишуть подібно: Правительством теперішнім фактично складається з сямих соц.-демократів(!). Всі вони — ті що з Мазепою і ті що в Варшаві — далі покладають надію на антанту та за поміччю її, а властиво Польщі та Румунії збирають ся воювати з Совітською Росією. Думають на весну дати їй "рішучий бій". Мотивують се тим, що з большевиками все одностороннє порозуміння неможливе, бо вони не хочуть визнавати України ні демократичної ні соціалістичної. (Такої "соціалістичної", як була за Петлюрою. Ред. "У. Р. В.")

Тим часом в Польщі велике замішане. Пропозиції миру від Сов. Росії зовсім збили з пантелику польську буржуазію і здасть ся, що вона таки піде на переговори з большевиками і тоді антибольшевицька українська політика зовсім покинє в повітрі. (А де вона тепер? — Ред. "У. Р. В.")

Про Київ ніяких певних відомостей нема. Ходять чутки, що боротьбиستی приймають участь в правліній й закликають до роботи соц.-революційних, які наслідком того перебірають ся по той бік фронту.

Петлюра все ще в Варшаві; члени уряду вимагають від нього, щоб їхав на Україну, до

Могилева, він обіцяє але боїть ся їхати: боїть ся, щоб не арештували. Проти нього велике невдоволення. Козаки інтерновані Поляками в Ланцюті проклинають той день, коли пішли за своїм отаманом за польський кордон. Ходять про нього ріжні вигадки, що Поляки його підкупили, що він має 60 міль. золотом і т. і. В Галичині великі симпатії до большевиць. В окупованих Поляками місцях взагалі людність тільки чекає покину до повстання проти поміщиків.

Не хочуть вступати до петлюрівської армії.

В кам'янецькому окрузі почалося формоване петлюрівської армії. Керує сим Шаповал, який тїпуть ся прихильністю польського "довульши" дивізії Краєвського, але серед українців не має довіри; на нього і його помічників дивлять ся як на Петлюрових наганячів, і кам'янецькі арешти тількиували, що їх роблено по вказівкам тих людей.

Всіх тягне на схід. Богато людей-урядовців повизлило вже з польської окупації; інших стримують лише морози.

Вся власть в руках Поляків.

В Кам'янці репрезентує українську владу "головноуповажний" Огієнко (ректор Кам'янецького університету і міністер культів), але в дійсності всю власть забрали Поляки — навіть державною скарбницею розпоряджають ся вони. Жидівське населення Кам'янця є страшенно обурене на Поляків, які знущають ся над Жидами і заветавляють снілою гасити пожари, які часто вибухають в тому місті.

В БОЛГАРІЇ ЛЮТУЄ РЕАКЦІЯ.

"L'Humanite" з 9. марта подає витяг статті болгарського соціаліста др. Стикса (Styx) про теперішнє положення в Болгарії, який з иншого боку освітлює те, що тепер діється в Болгарії. Ось сей витяг із статті др. Стикса:

Після невдачі армії Денкіна, переніс свій генеральний штаб до Варни. Антанта мала в плані організувати новий контрреволюційний фронт у Болгарії, обіцяючи болгарському правительству за його добрі услуги місто Царіград (придлене Сербії) і Добруджу.

Але болгарська комуністична партія, яка скріплює ся і розвиває ся що дня більше й більше — вона одержала при виборах до парламенту в грудні (минушого року) 120.000 голосів, на 600.000 відданих голосів, і 47 мандатів — порішила зі всіх сил опиратись на подібним маневрам. Вона організувала на 24. грудня 1919 р. по цілому краю величезну маніфестацію, жагучо вигнавши російських реакціонерів.

Щоби припинити сей рух, демократичне правительство Стамбульського поклало і уоружило селян, які оперті на французьку окупаційну армію почали безпощадно переслідують комуністів. Вживано всіх засобів: бомбів, кріків і арештів. Убитих, ранених і арештованих вже не лічить ся. Всіх державних функціонерів і робітників, які брали участь у маніфестаціях, усунуло. Се розпоряджене викладати страйк залізничників, П. Т. і вуглярів.

Правительством зарядило мобілізацію страйкерів, яких вилучовано, бито, надягано на них уніформу і ставлено перед військовий суд. Ціла комуністична партія була поставлена поза закон, а жандарми могли безкарно убивати ті члени і безправно арештувати їх.

Помімо сих терористичних заборядків і помімо запевнення буржуазних газет страйк продовжував ся як найкраще. Страйкері хотіли спинити нараз транспорт матеріалу і пошлі для контрреволюційної армії та вивіз харчових продуктів. В дійсності Болгарія, яка перед війною вивозила дві третини своїх природних продуктів, не може вижити сво-

го населення. Жите стало там страшенно дороге: кілька хліба коштує там 5. франків, кілька мяса 35 франків, кілька масла 120 фр., а решта пропорційно до сього.

Далека від того, щоби зробити кінець комуністам, реакція все більше й більше прихильнюєт ся до збільшення їх рядів. При останніх муніципальних виборах, 25. січня 1920 р., комуністична партія одержала 160.000 голосів (отже 40.000 голосів більше, чим при виборах попереднього місяця).

Кінець генерального страйку в Болгарії.

Чеське "Pravo Lidu" доносить:

Генеральний страйк залізничних робітників в Болгарії закінчений програюно: Болгарський парламент, в якому було 47 комуністичних послів, розв'язаний. Болгарські комуністи доклали всіх сил, щоби не допустити до передчасної революції, а їх страйк був тільки протестом зі слідуючих причин:

По розбитті Денкіна скоротив ся його штаб до Болгарії, до портового міста Варни. Антанта хотіла організувати нову контрреволюційну армію і хотіла втягнути до сєї афери болгарського президента міністрів Стамбульського, обіцяючи за се Болгарії Добруджу. Супроти того болгарські соціалісти і комуністи скликали в цілому краю протестуючі збори. Уряд Стамбульського рішив ся розбити севича. Стамбульський скликав своїх партійних прихильників, аграрників заосмортів ідеїм і напоями, помістив по готелях і виплачував по 100 левів денно. Настало страшне переслідуюване соціалістів, при чім багато убито, а тисячі ув'язнено. Та соціалісти все таки скликали протестуючі віча. В відповідь на се уряд вигнав зі служби робітників і урядників, що брали участь в протестуючій акції і тим викликав генеральний страйк. Тоді оповіщено мобілізацію, заведено воєнні суди, а комуністичне поставлено поза законом. Кожний жандарм і аграрник мав право арештувати, бити, а навіть убити комуніста без нараження на судову відповідальність.

Отсе й загада, яку розвивав Мркс, а ся розвязка є така, що кожний робітник повинен її розуміти. Постаємо ся представити її як найпростіше.

РОСІЯ МАЄ ПЕРЕМІНИТИ СЯ В ПРОМИСЛОВУ КРАЇНУ.

"Економическая Жизнь", орган найвищої економічної ради совітської Росії пише: Міжнародний капітал бачить в Росії для себе пригідний кольянізаційний терен. Однак Росія хоче перемінити ся з рільничого краю в сильну промислову країну. В тому напрямі Росія багато допомогла блоккада.

Росія не хоче західних фабрик, але потребує машин. Росія не хоче експортувати сировини.

Зріст і розвій російських кооператив.

Російські кооперативи грають велику роль в господарському житті совітського уряду. Перед ними отирається тепер широке поле й на міжнародному світовому ринку. Зріст та розвій сих кооперативів підніс ся значно підчас війни. Ще в 1913 р. мали вони 8 мільонів рублів обороту, в 1914 зросли до 10 мільонів рублів, в 1915 році мали більш чим 20 мільонів, в 1916 р. ко-ло 100 мільонів, в 1917 році майже 212 мільонів рублів. Обслуговували вони майже 50 мільонів людей. В 1917 р. число членів сих кооператив становило майже одну третю часть населення цілої Росії.

Військова присяга на Угорщині.

Присяга угорських жовніври виглядає так: "Присягаю на імя святої Діви Марії, що буду завжди стремити до ульнення від Чехів та Румунів заїхтих територій та злучення їх з Угорщиною; рівнож буду бороти ся з кожним соціалістичним рухом".

ЩО ТО Є ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ СОЦІАЛІЗМ.

II. НАДВИЖКА ВАРТОСТІ.

В 1867. році Кара Маркс видав перший том свого, "Капіталу". Маркс був німецький вигнанець в Англії, в краю, в яким під тодішню пору був найбільше розвинений капіталізм в світі. Природно отже англійські вчені виробили також найвище розвинену систему "політичної економії", яку тоді світ знав. Маркс був вповні ознакошений з їх літературою, він приймав все, що було здорове в їх науці, і лиш довів все з неї до логічних та революційних заключень.

Для економістів питане було, в який спосіб держава, або властиво як вони думали капіталісти держави, могли би згортати маєтки. Вони відкрили, що маєток складаєт ся з "товару" тобто з позиточних річий, які можна купувати і продавати і що ті були витворені людською працею. Вони також відкрили, що коли вимінювати, купувати або продавати ті річі, то вартість їх, тобто скількисть інших річий, яку за сі річі можна дістати, зависить від скількості праці, вложеної в ті річі.

Маркс прийняв се становище враз з другими тодішніми писателями і ілюстрував се в слідуючий спосіб: один ковт, 10 фунтів гербати, 40 фунтів кави, 20 бушлів пшениці, 2 унції золота і пів тона заліза є кожне зокрема рівне в вартості 20 ярдам полотна. Сі всі товари є вніслідком ріжних родів праці, однак річ, яка дає можливість порівняти їх з собою є те, що на кождо з них пересічно видано ту саму скількість праці і про те ім однакова вартість.

В високо розвиненім капіталізмі один товар, золото, є установлене як міра вартості всіх інших товарів а вартість їх вираженя в порівняно з золотом називаєт ся їх ціною. Так ціна зависить від скількості праці, вложеної у товар.

Коли отже капіталіст купує який товар, то дає за него скількисть золота відповідну до праці, вложеної у сей товар. Та як же він може зробити зиск на таким купуванні і продажі? Як може він добути заробок на капіталі?

Отсе й загадка, яку розвивав Мркс, а ся розвязка є така, що кожний робітник повинен її розуміти. Постаємо ся представити її як найпростіше.

Робітник так само, як капіталіст їде на ринок, аби купувати і продавати. Він мусить купувати їду, убрание і мешкання, якого потребує на удержання життя свого і своїх дітей. Як можливо, він купить еще деякі інші товари, яких бажав. Однак до продажі він має лише одну річ, а се свою силу до праці.

Ціна, яку він може дістати за сию силу до праці, зависить від вартості сєї сили, як і взагалі кождого иншого товару. Коли в яким промислі у який місцевості є мало робітників, на якийсь час може там підняти ся ціна сили до праці. Протинно-ж надвишка робітників може на якийсь час знизити її ціну, а всеж такі місця, де ціна рівноважить ся, се переважно її вартість. А вартість називаєт ся кошт удержання, відповідний до житевої скалі робітників у даній порі та місцевості, включаючи й кошт виховання дітей, які-б доповнювали робітничий ринок, коли він опорожнисть ся.

Капіталіст-фабрикант купує сию силу до праці (робочу силу) так само, як купує сирій матеріал, вуголь і т. д. І він має велику причину купувати її, бо вона має знамениту прикмету. Коли він уживе її в злученні з машиною, то більше вартості до матеріалу, до якого її вживає ся, чим вона коштувала капіталіста; иншими словами, продукт рівнає ся ужитому матеріалу і опалови і олій і всім иншим дрібницям зужитим при продукції, і зужитому машинерії та будинків і за-

платі для робітників — всьому тому і ще більше чомусь а те "щось більше" Маркс назвав надвишкою вартості.

ЩО ТО Є ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ СОЦІАЛІЗМ.

Він представляє се в слідуючий спосіб: Робітник робить в бавовняній фабриці дванадцять годин на день і пряде на полотно за той час двайцять фунтів бавовни. Полотно продаєт ся за тридцять шілігів. Бавовна коштувала двайцять шілігів. Робітник дістає три шіліги за роботу. Вартість машинерії зменшає ся через зужиття на чотирь шілігів. Отже повстає три шіліги ріжничі поміж вартістю продукту а ціною матеріалу, які зужив ся в протягу дванадцяти годин. Робітник дістає лише три шіліги платні. Так отже лишає ся надвишка вартості, три шіліги, які їдуть в кишеню капіталіста.

Принісши, що три шіліги після робітничих відносин в Англії в 1867. р. а в Полудневій Кароліній нині, виставляють робітників якраз на продажі і тому він очоко робить за сию суму. Однакж в шести годинах він вложить стільки вартості в бавовну, що капіталістисти виставити се, аби заплатити його денну плату, і відтак він робить ще шість годин і витворює надвишку вартості для капіталіста.

В отсей спосіб капіталістисти приходять зиск. Розумієт ся я не хочу сим сказати, що скаля того зиску є завсідги 100%, як в повисішим примірі. Вона відповідно до відносин зміняєт ся. В найвище розвинених промислах, де машинерія є найдосконаліша, як при міром в заводах сталевого тросту, вона часто буває й висна. В нерозвинених промислах, де вживаєт ся прдстих нарядів, вона є багато низша.

І ще треба розуміти, що сей зиск звичайно не їде лише до якогось одного працодавця. Протинно, дрібний працодавець звичайно находить ся на тім становищу, що всю надвишку вартості забирає в имені сильніший, та ще й намагає ся відібрати у него й средства продукції а його самого зіпхати в ряди наемних робітників.

Вияснюючи в сей спосіб, що то є надвишка вартості, ми, соціалісти, не кажемо, що система наємної праці була завсідги недобра і що капіталісти, які її нині піддержують, є "погані". Система наємної праці свого часу була рішучо поступом в порівняно з способами продукції, які панували перед нею. У сій системі продукція стала без міри видатнішою, чим коли давніше була. За один день можна тепер в многих галузях промислу випродкувати десять, сто, а навіть тисяч раз більше багатства чим давнішніми простими способами.

Однак треба звернути увагу на дві річі:

Перше: капіталіст, який був у початках машинової продукції умом, що руководив цілою продукцією, через зріст корпорацій і тростів звів ся нині на дармоїда-акціонера у руководство перейшло зовсім на наемних робітників.

Друге: всяке улученне машинерії збільшує пайку продукції, яка їде капіталістови, підчас, коли робітник дістає лише частину більше для житевої вигоди, чим діставав за свою працю давніше. Отже він починає бачити і зачинає бунтувати ся а в наслідок сего повстає боротьба клас, про яку проговоримо слідуючим разом.

Італійські робітники в обороні американських.

РИМ, 7. цвітня. — Портові робітники в Мілані старають ся з'єднати всіх італійських робітників до купи і спільними силами стримати доступ американським кораблям до італійських портів. Сю думку піддало і одобрено на великим робітничім мітингу, скликаним в цілі запротестовання проти переслідування американським правительством членів юнії "Промислові Робітники Світа" в Злучених Державах.